

Ako vyhodnocovať dlhodobú udržateľnosť verejných financií?

Diskusná štúdia 1/2012

5.11.2012

Prvá diskusná štúdia Rady pre rozpočtovú zodpovednosť sa zaoberá metodologickými otázkami ohľadom presúvania finančného bremena na budúce generácie.

Udržateľnosť verejných financií je komplexný pojem, ktorý je potrebné analyzovať z rôznych uhlov pohľadu. Rada pre rozpočtovú zodpovednosť sa rozhodla skúmať dlhodobé trendy vo verejných financiách zo štyroch aspektov: (1) solventnosť, (2) medzigeneračná spravodlivosť, (3) rast a (4) stabilita. Solventnosť vyjadruje, do akej miery bude štát schopný plniť si svoje dlhodobé záväzky. Medzigeneračná spravodlivosť prinesie vyčíslenie vplyvu opatrení na jednotlivé populačné ročníky. Pri analýzach vplyvu na rast budú dôležité predovšetkým spätné väzby fiškálneho scenára na makroekonomický vývoj a dôsledky zmien v daňovom systéme. Stabilita je dôležitá z pohľadu optimálneho rozloženia celkových príjmov verejných financií a vyjadruje aj citlivosť výsledkov na zmenu dôležitých vstupných parametrov.

Vo svojich správach bude rada prinášať pohľady tak na tokové veličiny ako aj na stavové. Medzi stavovými má prominentné miesto čisté bohatstvo, ktoré komplexne zachytáva minulé ako aj budúce vplyvy. Zároveň slúži ako benchmark pre transparentnosť verejných financií.

Sumarizačným ukazovateľom dlhodobej udržateľnosti bude indikátor, ktorý vyčísluje potrebnú permanentnú zmenu v daniach alebo vo výdavkoch na to, aby verejný dlh na 50-ročnom horizonte neprekročil horný limit stanovený zákonom. K vyčísleniu tohto ukazovateľa bude potrebné vypočítať základný scenár, ktorý simuluje dlhodobé trendy bez zmeny politik.

Veríme, že správy dlhodobej udržateľnosti prinesú užitočné informácie pre odbornú ako aj laickú verejnosť a stanú sa štandardnými podkladmi pre rozhodovanie ohľadom rozpočtu, v penzijnej oblasti alebo v sektore zdravotníctva. Prvá správa, ktorá bude skúmať predovšetkým solventnosť pomocou tokových veličín, bude zverejnená 17. decembra 2012, druhá k 30. aprílu 2013.

